

SZIGETEK

A PÁPÁI REFORMATUS EGYHÁZMEGYE HÍTELETI LAPJA

Ez 49.1

BÚCSÚCÉDULA

GENF

HIT

KALVIN

KÁROLI

LUTHER

PROTESTANS

REFORMÁCIÓ

VÍZSOLYI BIBLIA

WITTENBERG

BÚCSÚCÉDULA

PROTESTANS

REFORMÁCIÓ

VÍZSOLYI BIBLIA

WITTENBERG

Székelyföldi Református Kollégium

Reformáció szavakban

A	H	B	P	R	O	T	E	S	T	Á	N	S	B
W	I	T	T	E	N	B	E	R	G	T	D	G	Ú
I	T	G	H	F	Q	A	U	C	T	R	F	E	C
H	R	W	T	O	Í	J	K	Á	L	V	I	N	S
F	U	O	L	R	L	K	T	O	U	I	H	F	Ú
D	A	P	Y	M	T	V	R	L	T	Z	Y	U	C
N	H	Ö	K	Á	R	O	L	I	H	S	F	Z	É
A	T	T	K	C	U	G	P	B	E	Y	G	D	D
I	E	D	A	I	L	I	Ó	T	R	B	J	G	U
O	J	E	Z	Ó	A	L	S	R	E	I	R	T	L
V	I	Z	S	O	L	Y	I	B	I	B	L	I	A

Keresd meg az alábbi szavakat a betűháborban!
(Vízszintesen -balról jobbra – és függőlegesen – fentről lefelé -bújtak el a szavak)

BÚCSÚCÉDULA
GENF
HIT
KALVIN
KÁROLI

LUTHER
PROTESTANS
REFORMÁCIÓ
VÍZSOLYI BIBLIA
WITTENBERG

BÚCSÚCÉDULA
PROTESTANS
REFORMÁCIÓ
VÍZSOLYI BIBLIA
WITTENBERG

Székelyföldi Református Kollégium
V. évf. teol. hallg., PRTA

Székelyföldi Református Kollégium
Szerkesztői címre:
szigetek.papnemek@gmail.com
A címhez - minden részben - van rövidítve a szöveg

Köszöntés

SZIGETEK

TARTALOM

Mindennapi kenyér

Textus: „Mindennapi kenyérünkkel add meg nekünk ma...” Mt 6,11

Ajándék, hogy Isten épp a magyar nemzet tagjaiként nem magányra hívott el benneinket, hanem megadjia a családhoz, a gyülekezethez, a nemzethez tartósan örömet. A megtajandékoztatás következménye pedig a hála, ami abból a felisméréstől fakad, hogy mindenek számunkra nem kényeszterélyük, púpol a háttunkon, amikről ideje lenne megszabadulni, de nem is ki járó jussok, melyeket megörökítünk, nem is kiérdenek járandóságok, melyekért megdolgozunk, hanem Isten végett szeretnék, gondviseléseknek megraspasztalhatójelei. A megtajandékozott ember pedig tudja, hogy nem csupán elfogadni kell ezeket az ajánlékokat, hanem megfelelően kell elni is velük. Megfelelően fel kell őket használni, tenni kell azt, hogy az isteni szánték megrálosulasson általuk is.

Tudja a mi mentími Atyánk, hogy mi mindenre van szükségünk. És miközben tűrja és újra elkerülj Tőle a minden nap életünkhez szükséges ajándékait,

1. elismériük, hogy Istenföl függünk testi szükségeiteink kielégítésében is.
2. megranuljuk még testünk szükségleteit is álárendelni a lélek céljainak, Isten akaratának.

3. meglátjuk, hogy mennyi az elég, és az élet kinála forrásokból az elengedő mennyisége és nem tilázó hőségre vágyunk.
4. bárva az isteni Gondviselésben a jövővel kapcsolatos, szükségeletlen szorongásainkat képesek leszünk kordban hit, amivel Urunkhoz kapsolótathunk. | tartani.

„Mindennapi kenyérünkkel add meg nekünk ma...” Mt 6,11

A szőlő a hőség, a jólét, gazdagás, áldás, örökm, a kiválasztottság, a gondviselés, a békesség, igalmasság szimboluma. Református templáinkon az ürversorai hort jelképezi, „Krisztus jéleiben, de Jéleni az egházat is, sőt előrébe a Szentíászszimbólumnak.” (S. Lackovits Emőke: Református liturgikus textiliák a Dunántúlról és a Kisalföldről. Pápa, 2018. 58. o.)

A szőlő A legteljesebb, legszegedesebb szimbólum. (S. Lackovits Emőke: Református liturgikus textiliák a Dunántúlról és a Kisalföldről. Pápa, 2018. 58. o.) A szőlő és a búzakálaš „Krisztus közepeken kehely és búzakálaš motívum található.

olyan ürverszalai terítő, ahol a két motívum együtt szerepel, mégis a legelterjedtebb. Itt Dunántúlon is több helyet ismerünk, mint pl: egy nagyigmándi ürverszalai terítő 1895-ből, vagy a veszprémi ürverszalai terítő 1895-ből. Förszüjtéteményükben egy 1929-ben készült bordó posztó ürverszalai terítőn találjuk meg a két szimbólumot. A terítő négy sarokban búzakálašból és szoldártiból álló csokorcskák vannak, még a közepen kehely és búzakálaš motívum található.

Itt Dunántúlon is több helyet ismerünk, mint pl: egy nagyigmándi ürverszalai terítő 1895-ből, vagy a veszprémi ürverszalai terítő 1895-ből. Förszüjtéteményükben egy 1929-ben készült bordó posztó ürverszalai terítőn találjuk meg a két szimbólumot. A terítő négy sarokban búzakálašból és szoldártiból álló csokorcskák vannak, még a közepen kehely és búzakálaš motívum található.

Füstiás Gáborné
műemini munkaforra
Múzeum
Pannonia Reformata Múzeum

Veszprém 1929

történetéről, hanem szubjektív beszámolók sora, egykor és jelenlegi teológiai tanárok, illetve diákvárofők, seniorok tollából. Természetesen azért, hogy az olvasók általuk képet kaphassanak az intézmény multjáról, egy rövid oktatásváronról, attól kivártatnak a kötet elején.

„Most, amikor ezzel a kötettel, amely nem a teljes képet adja, de sokak tapasztalatait mutatja meg, arra emlékezzünk, hogy 25 évenél ezzel előbb elindult a lelkész-képzés a Papai Református Teológiai Akadémian, nem embereknek általunk emlékeztetni, nem a körülmenyeket értekeljük csoportban, hanem arra figyelünk, amit az Úr előszavában.” (Részlet Dr. Németh Tamás rektor előszavából)

Ez a kötet számvetés és háládaás egyszerre. Annak a bibliai igazságának a felismerése, hogy „Ha az ÚR nem épít a házat, hiába fáradoznak az építők...” (Zsolt 127,1). Hisszük es valójuk, hogy az építők nem hiába fáradoznak és fáradoznak ezért az intézményért. Láthat a mögötött levő 25 esztendőben Isten áldását, a megkapott lehetőségeket és ajánlékokat. Reménysséggel tekintünk előre, a jövődő felé, Isten kezéből fogadva mindenkit, amit még tartogat számunkra.

Szeretettel és tisztelettel ajánljuk ezt a jubileumi visszaemlékező kötetet Olvasóink figyelembe!

Sárközi Gergely Antal

5. képessé váltunk elkerülni minden földnek?”, kapta meg végre a már önzést, tulda ragaszkodást e világ javára iránt, valamint a tisztességtelen elősködést másokon.

6. mi magunk is ráérzünk az adakozás, tulajdonítunk az áldásokat, nem pedig Isten ajándékának! Sőt félek, hogy sokan ma már ezt az álcákat sem tudnák felállítani. Egyszer regen egy lelkész meghívdezte a kiskollas gyerekeit: „Ki adja a kenyeret vacsorára?” Szinte mindenki azt válaszolta: „Anyia.” – „De ki adta az anyának?” – „A pék.” – „És ki adta a péknak?” – „A mohár.” – „És ki adta a mohárnak?” – „A gazda.” „És ki adta a gázának?” – „A föld.” És csak ekkor, amikor megkérdezte: „És ki adta a

5. képessé váltunk elkerülni minden földnek?”, kapta meg végre a már korábban remélő választ: „Isten volt az.” Hányszor e kicsikhez hasonlóan mi is valamilyen másodlagos oknak tulajdonítunk az áldásokat, nem pedig Isten ajándékának! Sőt félek, hogy sokan ma már ezt az álcákat sem tudnák felállítani. Pedig nagyon fontos lenne járni minden az elsődeges forrast, minden pedig a másodlagos okokat fejteni el. Mennyire Atyánktól.

Páfi Zsuzsanna
lelkipásztor, Győr

Textus: „Akik eszazzan én testemet, és issza az én véremet, annak öröök éllele van, és én feltámasztom öt az utolsónapon.” In 6,54

Az újbor igérete

most nekünk az Ó Lelke által az íge szavain kereszttel.

Az Új Ige Évéhen még különlegesében szólít meg bennünket Isten, szava – ahogy a Zsidókhoz írt level mondja – élő és ható. Csendálatos igéretek van. Jézus azt mondja, hogy ha eszük az Ó testét és időszak ellenére termest a szőlőtőn, és véret, akkor öröök életünk van, és megsegette a szolómunkásokat is, hogy szüretelhessenek. Így lehet hát örömmük minden nehézség ellenére is, hisz az Úr gondoskodik, megadjá testi szolgáleinket.

Az újbor alkalmával halált adunk Istennek azért, hogy őben is láthatjuk az Ö megijűlő kegyelmét. A megijűlás, az új utáni tárul elenk. Isten Azért, mert az életnek egyrelen töredékét legfádásosabb ajándéka, hogy meg akarja sem fogjuk Kriszusból megralálni, ha ujjtaní az életünket. Adni ákar nekünk többet, mint mi gondolnánk. Ez kínálja fel jelentő számunkra a teljességet és a

Szölő és búzakalász

Református egyházi évrünk ismétlődő ünnepi közül azokhoz érkezünk, melyek közvetlenül az üdvörlőnenetből eredezethetők. Ezzen ünnepök közül most az új kenyérért és az új borérről való háládaásra utalunk ebben az írásban.

A kenyér és a bor két nagyon fontos szimbólum, amely az üraszali textíliákon szőző és búzakalász formájában jelenik meg. Az üraszali textíliáknak mintakincse az olasz reneszánsz ornamentiikából és keleti, elsősorban török motívumokból ered a magyar Izsévlégnak megfelelően megkötve. A színek és a motivumok megvá-

hasztása tudatos, hiszen ezek jelképesen üzenetet hordoznak. A színek Isten dicsőségét, a reményt, a hitet, az örömet fejezik ki. A motivumok pedig még árnyalatból jelentéshordoznak.

A búzakalász „az írvacsorai kenyeret dítrizsalfa, de jelenti a feltámadást is, mert a roncallidoságra elvertet magából új élet fakad. Átvitt értelemben jelentheti a kalász a jó megot termő Isten igéjére, nehezen figyelő embert, aki az utolsó ítélezők a mennybe, a konkoly pedig az örökk türe kerül.” (Takács Béla: Bibliai jelképek a magyar református egyházművezetben. Budapest, mirt mi gondolnánk. Ezt kínálja fel jelentő számunkra a teljességet és a

tökéleteséget! Általa nem csak létezünk, hanem ÉLÜNK!

Az Úr legyen segítségünkre, hogy az ünnepe háládassal készüljünk, erősödünk igyekezében, hitben és szerezetben. Lásunk meg az Ó bűnt eltörő

kegyelmeit, odaírulva a kegyelem trónusához, hogy a miénk legyen az életre szóló ajándék, amit igére szerint a vele való közösségen nekiünk akar adni. Amen.

Ezér Csaba
b. lelkész, Mezőörs

31
REFORMÁTUS

Textus: Róma 5. 1-21

A ma embere jónak láta önmagát. Ez kortinuit. Pszichológiai fény. Talán a sok önmegvalósági, önismereti teszt, egy növéreles bírátó YouTube és online előadók teszik aztta. Légy magabiztos, ha állásanterjű mész! Ibib. Ezért az embernek nem értik, mit akarunk mi bűnnel. Colgotával, bocsánattal mondanival. Hisz én jó vagyok! – gondolóják. Nem vagyunk igazak. Iékélezések, de azzá leszünk Jézus Krisztus által. Egynek az igazsága lett minden ember számára elérő által sokan lesznek igazak. Ezt tanítja a Biblia.

Ha egy kis önzésgálatot tartunk és magunkkal szemben őszinték vagyunk, be kell valljuk, nem vagyunk igazak, jól, tökéletesek. Isten ugyan igaznak lát minket Jézus Krisztus golgota érdele miatt (mármiatt akik ez megismertenek és hisznak). Hihől igazunk meg. Az igazság, hogy nincs egy igaz ember. Isten mégis igaznak lát. Szentnek. Jonak. Gyermekreivé lettünk, így olyannak lát. mint annak az ó egyszülött, engedelmes Fiát, Jézus Krisztust láta. Ót láta bennünk. Jézus Krisztus engedelmessegét, alázatos

kegyelmet, odaírulva a kegyelem trónusához, hogy a miénk legyen az életre szóló ajándék, amit igére szerint a vele való közösségen nekiünk akar adni. Amen.

Ezér Csaba
b. lelkész, Mezőörs

A megigazulás megbékélés Istennel

Textus: Róma 5. 1-21

Rá tekintve nevez bennünket jónak, tiszának. Egynek az igazsága, Jézus áldozata minden ember számára éltető megigazulássá lett. Isten kegrénde és ajándéká kiáradt az egy ember, Jézus Krisztus kegyelme által sokakra. A megigazulás megtörtént. A megszenvedés utját pedig járunk a minden napokban. Naponta formal bennünket, amint naponta hozzá fordulunk. Mi is formáljuk egymást gondolataink megosztásával, teremtik. Amint egymásra hatással vágunk az által, hogy beszélgetünk. Befolyásoltuk a másik ember viselkedését. Megtette, amit tanácsoltunk. Amikor istennek beszélgetünk, akkor is így van. Ima által és Igéje által beszélgetünk Vele. A Szentírásban keresztül szólít meg. A reformáció vívmánya, hogy nemcsak a papok olvassák Isten szavát, hanem minden ember mehetetheti. Olvassuk háti! Itt találkozhatunk Teremtőnkkel, Alkotónkkal. Aki ezen keresztül alakít, igazat. Ez az áratállás, tökéletesedés, megszenvedés, életünk végeig tartható folyanat. Amit megerítettem a Bibliából, azt megélek. Úgy cselekszem, amint tanítja. A Szentírásból megismertjük hisznak. Hihől igazunk meg. Az igazság, hogy nincs egy igaz ember. Isten mégis igaznak lát. Szentnek. Jonak. Gyermekreivé lettünk, így olyannak lát. mint annak az ó egyszülött, engedelmes Fiát, Jézus Krisztust láta. Ót láta bennünk. Jézus Krisztus engedelmessegét, alázatos

Ha az ÚR nem építi a házat...

Ebben a lapszámban rendhagyó könyváján-lót olvashatnak a Pápai Református Teológiai Akadémia saját kiadásában közzétartva. Az Akadémia 25 éven belül visszaemlékezések szervezési: Hamar Zoltán, Jaap Doodens, Sárközi Gergely Antal, Szabó Előd. A kötet az Akadémia Rektori Hivatalán kereshető szerzettől: rektori@prta.hu.

A 2023-2024-es tanév a pápai teológiai oktatás szempontjából mérföldkő volt: ekkor ünnepeltük szeretett pápai teológiai tankírauditásának 25. évfordulóját.

A Pápai Református Teológiai Akadémia a Pápai Református Kollégium tagintézménye, a Dunántúli Református Egyházkörelet egyetlen felsőfokú intézménye, mely a dunántúli lelkipásztor- és hittanokat képzését és továbbképzését felel. De miért kellett 1998-ban újraindítani az intézményt? Révden azért, mert 1951-ben bezárták. Ugyan a kommunista állam és az egyház között 1948-ban létrejött egyezmény még biztosította a történelmi nagy kollegiumok zavaratlan működését, de csakhamar, 1951 ószén a kommunista hatalom nyomására már nem kezdhetett meg az új tanévet sem a pápái, sem a sárospatraki teológia. 1952-ben azonban mind a pápaki, mind pedig a pápai gimnáziumok is az állam kezére kerültek. Az ösi kollégiumokból csupán a gyüjtémények maradtak meg pliszáló módon.

A 25. éves jubileumhoz kapcsolódan teológiaink ünnepi kötetet adott ki. Ez a könyv nem tudományos igényű munka, az újraindítás és az elmulató 25 esztendő

hét pályázó között ott találjuk Baráth Ferencet is, aki negrálásztatás követően, immár a jogakadémia kezelésében. Tanárságához mellett főiskolai pénzügyi hivatal is viselt, Eőri Szabó Sándor utódaként 1859-1876-között. Ez követően a gazdasági tanacs tagjaként felgyeűlttával együtt az intézmény vagyonát. Ezután felül az 1884-1885-ös tanévben a Pápai Református Kollégium főigazgatója is volt.

Baráth Ferenc először 1854-ben nősült, feleségével, Horváth (Margavics) Johanna-val 21 évek boldog házasságban. Házasságukból négy gyermekkel aladtak meg. Felesége azonban 1875-ben elhunyt, halála után két évig élt övezetésgben, majd újra nősült: Somody Júlia azután kiskorú gyermekinek jóscsos anyja, neki pedig szilárd támásra lett.

A jogakadémia újabb megszínése után (1885) a Kollégium kezelésében működő tanítófőpróbán folytatta oktatói szolgálatát a magyar nyelv, történeti, földrajzi tanszékén, egészen annak beéréséig, 1890-ig. Még az 1889-1890-es tanében – 66 éves korában – is heti 22 órában tanított! Ezt követően már nem vezett oktatói szolgálatot a Kollégiumban, de rövid ideig főiskolai és kerületi pénzügyi szanvedőként, majd ellenőrként – további munkálkodott az iskoláért, egészen 1894 szempontjából történő lemondásig.

Közben aktívan munkálkodott a Pápai Református Egyházmegye életében is, ahol hosszú ideig egyházmegyei szanvedőként, illetve egyházmegyei világi tanácsbirkóként tevékenykedett.

Az egyházmegyében többször is helyettes egyházmegyei gondnok volt, előbb Szabó György bethegésé idején 1876-tól újra a Kollégium tanára lett, innen a jogakadémia kezelésében. Tanárságához mellett főiskolai pénzügyi hivatal is viselt, Eőri Szabó Sándor utódaként 1859-1876-között. Ez követően a gazdasági tanacs tagjaként felgyeűlttával együtt az intézmény vagyonát. Ezután felül az 1884-1885-ös tanévben a Pápai Református Kollégium főigazgatója is volt.

Baráth Ferenc először 1854-ben nősült, feleségével, Horváth (Margavics) Johanna-val 21 évek boldog házasságban. Házasságukból négy gyermekkel aladtak meg. Felesége azonban 1875-ben elhunyt, halála után két évig élt övezetésgben, majd újra nősült: Somody Júlia azután kiskorú gyermekinek jóscsos anyja, neki pedig szilárd támásra lett.

Az szeretnék író lenne. A törvény és ami az Isten szerint jó lenne. A parancsolat jó. Útmutásnak kell. A parancsolat jó. Meglátjuk, mit kíván bennük Isten, hogyan éljünk, és igyekezzünk olyanok lenni. Ez nem jelenti azt, hogy aszerint ejjek. Megcsal engem a bűn. Többé nem vetezünk. De az Ő úján járunk, és magunkat hozzá igazítjuk mindenig megheszelgessük dolgainkat Teremtőnkkel. Az üdvösség kegyelemből, hit által, Jézus Krisztus érdekeitől van. Látszodjon meg rajunk ez az irányultságunk, hozzá tartozásunk!

Füzet Eszéhez

b. lelkész, Győr-Szabadváryegy

Csak vándorút az életem

focimeccset, a harátainkat, az első szereimeket, és a veszeségek sorozata igazállításban, és hiszegyek ébhennek! Textus: „Ne nyugtalanodjék a ti szívetek! hiszegyek Istenben, és hiszegyek ébhennek! Az en Atyám házában sok hajék van; ha ból még csak eztán kezdődik. Ahogy korosodunk, elvezetjük az embertársainkat családjainkat gyerekkorú fiamaikat... Valakiink az idős kor, valakiink a bőlcsesek, de leginkább Szentélyek kell ahhoz, hogy rádobjanák, hogy minden, amit magnénak tudunk az életben, nem hirtetik hajtuk, csak kölesönbe kaptuk. Ez a felismerés nem kell, hogy elszomorítson minket, inkább jobban értelelhetjük amikor az életünket visszaveszi, nem az igenjét vonja vissza, hanem az időből vesz ki hennünket. Abhól a szakaszból, amibe beletert. Nem könnyű ez az út, az átvonalas. Síralomvolgynek is nevezí a bibliai szobaszinal, mert tele van veszteségekkel. Születésünkkor anyánk méhéből is kiszakadunk, és idővel csak gyűrűk a veszteségeink. Elvezetjük a játékainkat, a

benneket, mert a földi életünk nem a mi házánk. Nincs itt maradandó városunk. Ezben a világban, életünkön át kell menni. Nincs állandó letelepedési engedményünk erre a világra. Az ördög el akarja hienni, hogy csak az a fontos, ami itt és most van, amit iártunk, amit markolunk, amit

Sárközi Gergely Antal
lelkipásztor, Noszlop és vidéke
a PRTA és a DREI munkatársa

Kétszáz éve született Baráth Ferenc

birtoklunk, és csak az van, ami körbeveszi az életünket, és hogy ne foglalkozunk azzal, hogy másként tekintsink erre az éleire. A hívő embereknek az a reményege, hogy a zarándoklat tört valahova, és hogy végül őrevezeti a halálunkat. Jézus az, aki igazi réréve vezeti az életetünkét, és akinél van őtől szálláskezűről, aki megérkezik az után. Végül az őtől származók, aki a halál fog bennünket magához veni, hanem Jézus, aki azt mondja megáról, hogy ő az út, az igazság és nöndje az élet. Merjük hittel rábizni életüket és háláunkat! Amen.

Pásztor-Dudinszki Éva
Óvodaelkész, Pápa

Ímádság

Mennyei Édesapjánk az Úr minahíván Tőled tanítotak lehetünk és nem szüksz megminkei igalmáson vezetni Krisztushban!

Hatal matik Neked, amikor szamba es trahitani arra jele, ami valoban a visszatér jóleteményeide. Köszönjük, hogy megteremthet a gabona idén is. Mindennap a kenyérinknél jóvoltból eddig is gondoskodtak, és mindenkor szabda es javultat szolgálja. Amikor plébánok a reformáció hónapjai, tudjunk örökhelyes műlásnak lenni azért, hogyan területre terjedt a reformáció. Hadd üljünk meg Hozzád és Igédezh való ragaszkodásunkban.

Az újboréti való hálaadás hadd emlékezzenek minket, hogy mily drága az az áldozat, melyet értünk hoztál az Úr Krisztus erőtükör történet áldozataiban. Nevedre pedig terjen dicséret, dicsőség, tisztelet és hálaadás most és mindenkor! Amen

Tóth András
telkinásztör Tán

tanította Pápán. Mivel a Kollegium valamennyi képzést elvégze, döntésre lefelő állt, hogy egyházi, vagy világi pályára lép-e. Ő az utóbbi választotta, exért kikérte jogi bizonyítványát a Kollegiumtól, s Budapestre ment, ahol Pukoly Dániel voltaligügyi felügyelete alatt még azon az összén felesküötti uratukból. Részvett az 1847 novemberében kezdődő pozsonyi országgyűlésen is, azonban mielőtt azt ügyvédi vizsgát letehetne volna, kitörte a forradalom. ezért 1848 tavaszán menzethörnek ált. Nemzetörök főhadnagyként a Dráva mentén szolgált rövid ideig, majd 1848 augusztusában honvédeknak csatlakozott, illetve részt vett a végső honvédő csatában is. A kapitányként kapitulált a konáromi 46.

n. n. n. n.

Református Kollégiumban először jogtanár, majd a jogakadémia 1833-as bezárása után gimnáziumban a történet, földrajz, a latin és magyar nyelv tanára lett. Ugyanakkor készítette a jogakadémia újratitkolására indította tanított bánya jogot és pénz-

ügytartan is a jogászoknak). 1861-ben sikertelenül lelte a hiányzó ügyvédi vizsgákat, így a követően, 1867-ben papai járás főbíróvá választották, ezért tanári állásáról elmondott, járás főbírói tiszét ugyancsak csupán évig töltötte be. Amikor az egyházkiréllet pályázatot hirdettek hámorni, jogi tanácsához benyújtása a

卷之三